

Omsorgs- och äldreförvaltningen
Johanna Palmstierna, Kathrin Hansson, Klas
Lind, Michael Frisberg, Ulla Salmela-Trosell,
Jan Skogberg

2017-11-21

Dnr ON 2017-520
Dnr KS 2017-982
Dnr BOU 2017-653
Dnr BIN 2017-348

Omsorgsnämnden, Barn- och
ungdomsnämnden, Bildningsnämnden,
Socialnämnden, Kultur- och fritidsnämnden

Korta etableringstiden för ensamkommande ungdomar, delredovisning av budgetuppdrag

Förslag till omsorgsnämndens beslut

1. Delredovisning av budgetuppdraget godkänns enligt omsorgskontorets, utbildningskontorets, socialförvaltningens och kultur- och fritidskontorets förslag och omsorgsnämnden äskar 0,95 mnkr för 2018.
2. Kommunstyrelsen föreslås godkänna föreslagna åtgärder med förslag till finansiering.
3. Redovisningen överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till Barn- och ungdomsnämndens beslut:

1. Delredovisning av budgetuppdraget godkänns enligt Omsorgskontorets, utbildningskontorets, socialförvaltningens och kultur- och fritidskontorets förslag och barn och ungdomsnämnden äskar 7,2 mnkr för 2018.
2. Kommunstyrelsen föreslås godkänna föreslagna åtgärder med förslag till finansiering.
3. Redovisningen överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till Socialnämndens beslut:

1. Delredovisning av budgetuppdraget godkänns enligt Omsorgskontorets, utbildningskontorets, socialförvaltningens och kultur- och fritidskontorets förslag.
2. Kommunstyrelsen föreslås godkänna föreslagna åtgärder med förslag till finansiering.
3. Redovisningen överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till Bildningsnämndens beslut:

1. Delredovisning av budgetuppdraget godkänns enligt Omsorgskontorets, utbildningskontorets, socialförvaltningens och kultur- och fritidskontorets förslag och bildningsnämnden äskar 4,43 mnkr för 2018.

2. Kommunstyrelsen föreslås godkänna föreslagna åtgärder med förslag till finansiering.
3. Redovisningen överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till Kultur- och fritidsnämndens beslut:

1. Delredovisning av budgetuppdraget godkänns enligt Omsorgskontorets, utbildningskontorets, socialförvaltningens och kultur- och fritidskontorets förslag och kultur- och fritidsnämnden äskar 2,6 mnkr för 2018.
2. Kommunstyrelsen föreslås godkänna föreslagna åtgärder med förslag till finansiering.
3. Redovisningen överlämnas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Barn- och ungdomsnämnden beviljas 7,2 mnkr, bildningsnämnden 4,43 mnkr, omsorgsnämnden 0,95 mnkr och kultur- och fritidsnämnden 2,6 mnkr för 2018.
2. Kommunstyrelsens anställningsmyndighet beviljas 13,2 mnkr för socialförvaltningens personalkostnader för 2018.
3. Kommunstyrelsen finansierar äskandena med av socialnämndens uppökade medel avseende ersättningar från Migrationsverket för ensamkommande barn i bokslut 2016.
4. En samlad redovisning av genomförda insatser och dess effekter ska redovisas till kommunstyrelsen i december 2018.

Ärende

I samband med budgetberedningen i mars 2017 gavs omsorgsnämnden, socialnämnden, barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden i uppdrag att redovisa åtgärder för att förkorta etableringstiden för ensamkommande ungdomar. Då kommunen har en förvaltningsgemensam samverkansgrupp så kallade "Lilla EKB-gruppen" har budgetuppdraget påbörjats inom ramen för denna samverkan. I arbetsgruppen finns tjänstepersoner från alla berörda förvaltningar samt kultur- och fritidsförvaltningen och Leanlink.

Inom samtliga nämnder sker flera åtgärder som är en del i ett arbete med etablering och integration för de ensamkommande och nyanlända ungdomarna. Under vintern 2015 fanns ca 500 ensamkommande barn/ungdomar i kommunen. I dagsläget är de ensamkommande ungdomarna betydligt färre och är idag ca 260 totalt, varav den största gruppen finns i gymnasieåldern. De senaste året har endast tio ensamkommande barn kommit till Linköpings kommun. Utöver dessa har 170 nyanlända barn kommit till kommunen genom den nya anvisningslagen. Liknande var förhållandena under år 2016. Denna

bild visar tydligt att budgetuppdragets fokus behöver breddas från satsningar enbart riktade för ensamkommande ungdomar till en vidare målgrupp: nyanlända barn och ungdomar.

I denna delredovisning av budgetuppdraget redovisas en kartläggning av befintliga pågående åtgärder för att korta etableringstiden för ensamkommande ungdomar. Flera pågående åtgärder som startat under år 2017 saknar finansiering under år 2018. Redovisningen innehåller även förslag på utökning av pågående insatser samt nya åtgärder som bedöms korta etableringstiden. Under våren 2018 kommer ytterligare redovisning och förslag till åtgärder att redovisas inför budgetarbetet 2019.

Sammanfattningsvis rör det sig om äskanden om totalt ca 28,4 mnkr kronor för 2018, varav socialnämnden äskar 13,2 mnkr, barn- och ungdomsnämnden äskar 7,2 mnkr, bildningsnämnden äskar 4,43 mnkr, omsorgsnämnden äskar 0,95 mnkr och kultur- och fritidsnämnden äskar 2,6 mnkr.

Kommunstyrelsen föreslås bevilja nämndernas äskanden och finansiera äskandena med av socialnämndens uppbokade medel avseende ersättningar från Migrationsverket för ensamkommande barn i bokslut 2016.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse till nämnd-KS-KF.docx

Bakgrund

I samband med budgetberedningen 2017-03-07 beslutades om nya budgetuppdrag som överlämnades till berörda nämnder. Ett av budgetuppdragen är det som denna tjänsteskrivelse avser, budgetuppdraget till omsorgsnämnden: ”Att redovisa åtgärder för att förkorta etableringstiden för ensamkommande ungdomar”. Gemensamt uppdrag med barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden och socialnämnden.

Fördjupad uppdragsbeskrivning

En fördjupad uppdragsbeskrivning togs fram med följande innehåll:

- Att definiera målgruppen och begreppet etablering
- Att inom respektive nämnd/ förvaltning kartlägga vilka insatser som görs inom etableringsområdet.
- Att under och efter kartläggning identifiera brister/ hinder och utvecklingsområden som kan ligga till grund för förslag till åtgärder för en kortare etableringstid för målgruppen inom respektive nämnds ansvarsområde.
- Att ge förslag på åtgärder som kan ske genom samverkan mellan nämnder alternativt med andra samverkanspartner.
- Att genom kunskapsinhämtning och omvärldsbevakning ta del av goda exempel av framgångsrikt etableringsarbete.

Arbetsgruppen

I arbetsgruppen ingår tjänstepersoner från Socialförvaltningen, Utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Leanlink (Råd & Stöd) samt Omsorgs- och äldreförvaltningen.

Statistik, målgruppsbeskrivning

Under hösten 2015 var det som mest 476 ensamkommande barn i Linköpings kommun, vilket gjorde att samtliga förvaltningar byggde ut sina verksamheter för nyanlända barn och ungdomar. Under 2016 kom det totalt ca 30 ensamkommande barn och istället var det en ökad inströmning av nyanlända barn som en följd av kommunanvisningslagen. Totalt under 2016 kom 289 nyanlända barn i familjer. Under 2017 har det hittills t o m sista oktober kommit tio ensamkommande barn anvisade till kommunen och 172 barn i familjer. Förutom dessa har även 109 barn blivit kommunmottagna i Linköping som tidigare har varit egenbosatta (EBO). Det finns idag ca 260 ensamkommande barn och ungdomar kvar i kommunens mottagande, medan andelen nyanlända barn till kommunen har ökat till att omfatta ca 460 barn de senaste två åren.

Sammanfattningsvis är behovet av insatser för ensamkommande ungdomar fortsatt stort, men i och med att inströmningen av nyanlända barn i familj har ökat har målgruppsbeskrivningen vidgats till att omfatta båda grupperna. Fokus för detta budgetuppdrag kommer att ligga på målgruppen nyanlända och ensamkommande unga i åldern 16-20 år då merparten av de ensamkommande unga är i den åldern samt då det i den åldern är viktigt att få en slutförd utbildning, ett arbete, en bostad och annat som hör etableringen i samhället till.

Definition av begreppet etablering

För att kunna korta etableringen krävs en nulägesbild att utgå från, vilket är något som saknas i dagsläget. Denna typ av underlag samlas inte in eller följs upp systematiskt. FOU-centrum genomför en kvalitativ uppföljning av mottagandet för ensamkommande ungdomar sedan 2016 och den har bidragit med värdefull information från de ensamkommande ungas egna röster och röster från berörd personal. En del av de hinder som kommer att presenteras härrör från denna uppföljning. För att uppföljningen ska fortsätta under 2018 krävs ytterligare medel, vilket återfinns under omsorgsnämndens förslag till äskande. Det finns i dagsläget inget IT-stöd som underlättar en uppföljning utan det krävs att man går in i varje enskild akt i verksamhetssystemet. I skolan görs inte någon uppdelning mellan nyanlända och ensamkommande barn. Sammantaget är det svårt att få fram ett utgångsläge/nolläge för att utröna vilken tidshorisont som ska kortas till vad?

Det är också svårt att särskilja utgångsläge för gruppen ensamkommande barn och ungdomar i förhållande till nyanlända barn och ungdomar. Arbetsgruppen för budgetuppdraget har därför inte enbart fokuserat på gruppen ensamkommande barn och ungdomar, utan bedömer att insatser som kommer den ena gruppen till del även gagnar den andra gruppen. Målsättningen med uppdraget bör vara att rusta ensamkommande och nyanlända barn och ungdomar till ett självständigt och inkluderat liv i samhället.

Teori/omvärldsbevakning

Socialstyrelsen har i en kartläggning av ensamkommande barn och unga från juni 2017 lyft fram två grupper inom gruppen ensamkommande barn som tenderar att ha störst social exkludering i samhället och vars etablering alltså är svårast/ längst. Det rör sig om ensamkommande yngre barn samt ensamkommande flickor som är placerade i nätverkshem. Detta stödjer det ställningstagande som arbetsgruppen för budgetuppdraget har gjort, att även inkludera nyanlända barn i familj, då de till stor del befinner sig i en liknande situation som ensamkommande barn i nätverkshem.

Nätverkshemmen kan å ena sidan anses vara en fördel för det ensamkommande barnet som då är omgiven av släktingar som delar samma språk och kultur, men till nackdel för etableringen i samhället, då familjen ofta saknar det svenska språket och tillräcklig kunskap om samhället. Det är även vanligt att

man tackar nej till insatser från socialtjänsten. Enligt kartläggningen leder detta till att:” det blir svårt för socialtjänsten att ha insyn i familjen och därmed finns en risk för att barnen inte får samma insatser och stöd som andra barn som är placerade utanför det egna hemmet.”¹ Vidare är ofta frivilliginsatser och kommunala verksamheter till ensamkommande barn inriktade till en äldre manlig målgrupp, då merparten i mottagandet är pojkar/ unga män.

Acess² har gjort en kunskapssammanställning som visar att ensamkommande barn i nätverkshem är en grupp barn som samhället saknar kunskap om och barnen ”glöms ofta bort och är sällan inkluderade när det gäller sådant som inflytande, utvecklingsinsatser och forskning.” Sammanställningen visar också på risk för isolering, sämre etablering, psykisk ohälsa, utnyttjande och trångboddhet.”³

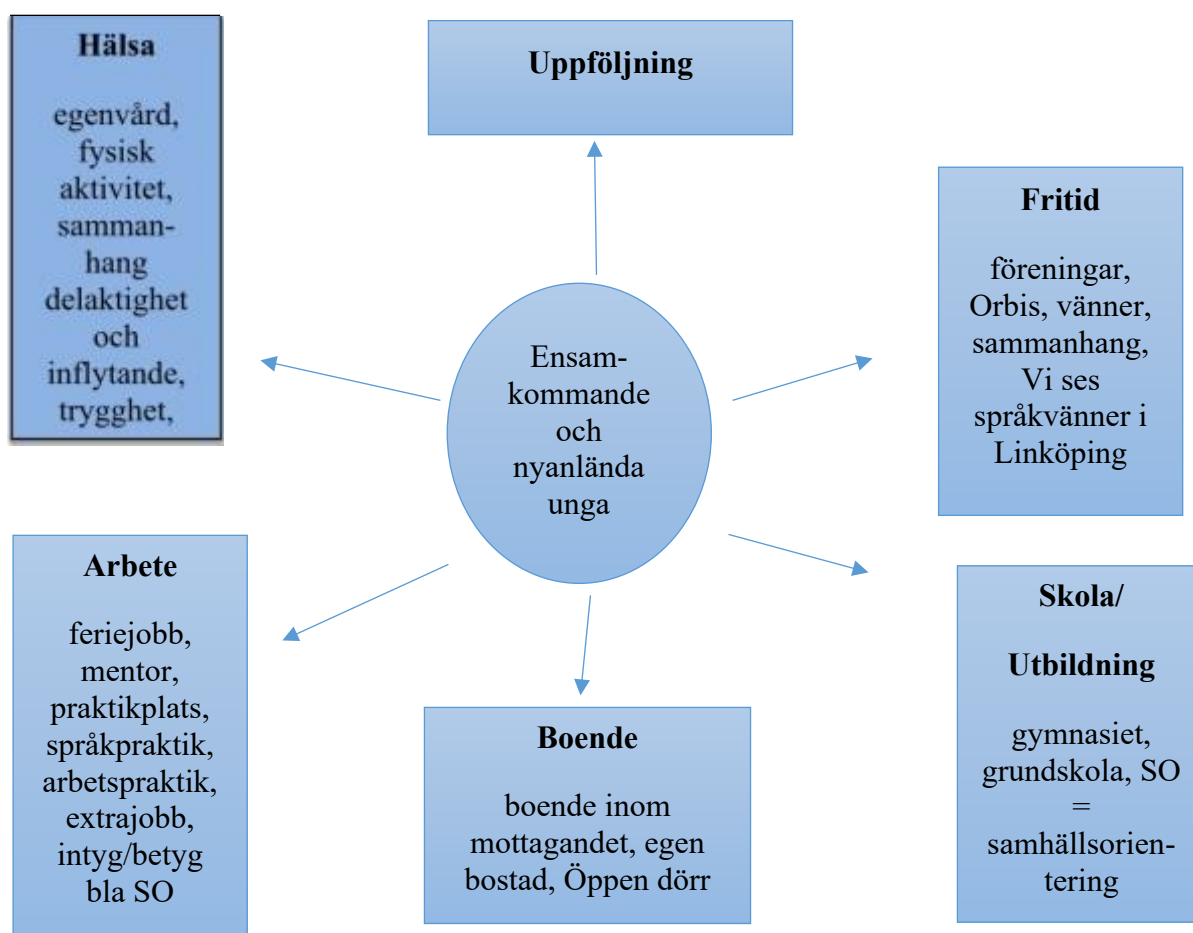
Det som både Access och Socialstyrelsen visar på gör att arbetsgruppen för budgetuppdraget i Linköping har lyft blicken från etablering av ensamkommande barn som grupp och istället vidgat målgruppen till nyanlända i stort. Det är ännu större utmaningar för barn som lever i familj än för ensamkommande barn som lever i kommunens mottagande. Trots brist på familjemedlemmar har ensamkommande barn många professionella runt omkring sig, vilket kan ge dem bättre förutsättningar för etableringen i Sverige än vad nyanlända barn i familjer får.

¹ Socialstyrelsens kartläggning: analys av situationen våren 2017Fokus på ensamkommande flickor, yngre barn, nätverksplaceringar samt suicidrisk – delrapport 3 s.21

² Access är ett samverkansprojekt mellan Rädda barnen och Malmö stad

³ Socialstyrelsens kartläggning: Analys av situationen i socialtjänsten våren 2017 Fokus på ensamkommande flickor, yngre barn, nätverksplaceringar samt suicidrisk – delrapport 3 s.20

Frisk- och skyddsfaktorer

De frisk-/skyddsfaktorer som visas ovan försöker illustrera viktiga delar i en helhet kring det ensamkommande barnet/ungdomen för att korta hans etablering i samhället.

Uppdraget har bestått i att lista samtliga insatser som görs av olika kommunala nämnder och förvaltningar idag för att ensamkommande barn ska etablera sig i samhället.

Inom respektive nämnd sker flera åtgärder som är en del i integrationen för de ensamkommande och nyanlända barnen och ungdomarna. Samtliga nämnders åtgärder och planer har som målsättning att främja en positiv integration och en sammanhållen kommun.

Skolan som friskfaktor

För elever som anländer sent under sin grundskoletid så är det en extra stor utmaning att bli behörig till nationella gymnasieprogram. Att kunna förlänga sin grundskoletid med ett tionde och elfte skolår ger möjlighet till att erhålla ett godkänt betyg i svenska/svenska som andraspråk. Det tionde och elfte skolåret

ger även möjlighet för elever att få betyg i flera ämnen för att närma sig behörighet till yrkesprogram och högskoleförberedande program vilket kan korta tid på språkintröduktion. Det kan också leda till att elever efter grundskolan kan få behörighet till yrkesprogram och högskoleförberedande program. När den nya programplanen för språkintröduktion utvärderats har ett antal framgångsfaktorer identifierats med avseende på genomströmning och hänsyn kommer att tas till dessa vid fortsatt utveckling av programmet.

Samverkan mellan grundskolan och gymnasieskolan behöver utvecklas vidare när det gäller överlämning mellan skolformerna.

Flera förändringar har skett i lagstiftningen för att underlätta nyanlända elevers lärande. Några exempel på detta är obligatorisk kartläggning av kunskaper, möjlighet till justeringar i timplanen, obligatoriskt lovskola i årskurs 8 och 9 för elever som riskerar att inte bli behöriga till nationellt gymnasieprogram (yrkes- eller högskoleförberedande program).

Hinder/utmaningar som identifierats som försvårar etableringen:

En del i budgetuppdraget har varit att identifiera hinder för integration och i den mån det är möjligt lämna förslag på åtgärder.

- Få kontaktytor mellan gymnasieskolans språkintröduktion och ”vanliga” klasser.
- Få kontaktytor med svenska ungdomar och svenska samhället försvårar språkträning och kontaktskapande och gör att ensamkommande ungdomar umgås mest med ensamkommande.
- Språkhinder försvårar möjligheter till jobb och etablering i stort.
- Höga trösklar till intag på gymnasieskolans nationella program. Behov av andra vägar för de elever som inte hinner blir behöriga till ett nationellt yrkes- eller högskoleförberedande program.
- Övergång mellan grundskola – gymnasium, gymnasium – vuxenutbildning.
- Lång asylprocess, vilket leder till ovisshet, svårt att motivera till skolgång och aktiviteter.
- Psykisk ohälsa och förbättringspotential i samarbetet med regionen.
- Avsaknad av personnummer som asylsökande gör att en ungdom inte kan få feriejobb.
- Svårighet att få extrajobb. Inkomst krävs vid tecknande av lägenhetskontrakt.

- Svårighet att få en egen lägenhet när de fyller 20 år. De kan inte heller söka studentlägenhet, vilket skapar stress kring boendesituationen.
- Brist på kontinuitet i boende samt personalomsättning kan försvåra skapandet av trygga relationer, vilket kan påverka etableringen i samhället.
- Tidsbegränsade uppehållstillstånd leder till oviss framtid.
- Oro kring avslag och återvändande bland asylsökande.
- Försvårad etablering om du bor med landsmän (saknar språkträning, läxhjälp och har andra rumsliga och ekonomiska förutsättningar). Mer stöd/ utbildning till familjehem (nätverkshem).
- Brist på samordning och gemensam bild av förutsättningarna mellan berörda yrkesgrupper godeman, socialsekreterare, kontaktperson på boende och skola kan skapa onödiga konflikter och slitningar som kan påverka barnet/ ungdom negativt.
- Stor skillnad i kompetens bland godemän beroende på engagemang, kunskap och antal ensamkommande barn.
- Stor skillnad i stöd före och efter 18 års ålder: det vill säga att komma som kommunanvisad ensamkommande ung vuxen eller att bo i kommunens mottagande utan avbrott. Den nya ersättningsreformen för mottagandet för ensamkommande barn och unga innebär minskad ersättning för ungdomar över 18 år i förhållande till under 18 år och innebär inte att kommunen kan stå med en överkapacitet av platser vilket lett till fler flyttar för ungdomarna.
- Familjeåterförening: både hinder och framgångsfaktor för etableringen för en ensamkommande ungdom att få hit sin familj. Komplicerat både praktiskt och mentalt efter flera års frånvaro.
- Svårt att locka till frivilliga aktiviteter p g a konkurrens med annat.
- Svårare att nå ensamkommande flickor än pojkar i mottagandet samt att nå dem med insatser då de oftare bor i nätverkshem än pojkar.
- Okunskap om svensk kultur och kulturkrockar.

Pågående och nya åtgärder för att korta etableringen:

Inom berörda nämnders arbete pågår flera åtgärder och andra planeras.

I budgetuppdraget ingår att ge förslag på åtgärder som kan ske genom samverkan mellan nämnder alternativt med andra samverkanspartner. Detta kommer att utvecklas ytterligare och redovisas när budgetuppdraget slutredovisas våren 2018.

Barn- och ungdomsnämnden:

Pågående insatser/ åtgärder (med finansiering)

- Lov- och sommarskolor med möjlighet till fritidsaktiviteter
- Samordnande vägledare som bara arbetar med ny- anlända och ensamkommande barn och ungdomar
- Utökad undervisningstid i svenska som andraspråk (Statsbidragsfinansierat under 2017)
- Erbjudande om läxhjälp

Förslag på nya insatser/ åtgärder (utan finansiering)

- Samarbete med BRIS kring projektet/programmet ”Tillsammans för barn som flytt” – ett sätt att samtala om sina upplevelser för att kunna gå vidare och etablera sig i det nya samhället.
- Implementering av det ”tredje steget” i den obligatoriska ämneskartläggningen
- Kompetensutveckling av studie- och yrkesvägledare
- Förbättra övergången mellan grundskola – gymnasium, gymnasium – vuxen- utbildning.
- Simundervisning
- Utökad undervisningstid i ämnet svenska som andraspråk, permanenta pågående projektverksamhet
- Förbättrad studiehandledning på modersmål
- Utveckling av digitala verktyg, studi.se samt inläsningstjänst

Bildningsnämnden

Pågående insatser/ åtgärder (med/utan finansiering)

- Fortsatt implementering av programplanen för språkin introduktion
- Framtagandet av en kompetensutvecklingsplan för nyanländas lärande
- Kartläggning av elever med hjälp av Skolverkets material steg 1 och 2
- Individuella studieplaner efter elevens behov och förutsättningar
- Kontinuerlig utvärdering av verksamheten på ledningsnivå

- Bedömarträning för lärare i svenska som andraspråk för att öka likvärdigheten mellan skolor med språkintröduktion
- Utveckling av ett 19-åringsspår för elever som inte hinner nå behörighet till ett nationellt program
- Ökad samverkan med vuxenutbildning, folkhögskolor och andra aktörer
- Förbättrad uppföljning av resultat och måluppfyllelse
- Samordnande vägledare som bara arbetar med nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar

Förslag på nya insatser/ åtgärder (utan finansiering)

- Riktade kompetensutvecklingsinsatser för personal som arbetar med nyanlända
 - o Vägledning genom IM och mot vidare studier
 - o Studiehandedning
 - o Individanpassad undervisning
 - o Användning av digitala verktyg
 - o Kartläggning och uppföljning av elevers kunskapsutveckling
 - o Övergångar mellan stadier
- Fler studiehandedare, utökad tid för studiehandedning och ett utvecklat samarbete mellan studiehandedare och undervisande lärare
- Förstärkt mentorskap och studie- och yrkesvägledning
- Mer resurser till elevhälsan
- Ge alla elever tillgång till ett eget digitalt verktyg
- Inköp av läromedel anpassade för nyanländas lärande
- Sommarskola med inriktning engelska. Bedrivs under tre veckor för elever på språkintröduktion då detta ämne har visat sig utgöra den största svårigheten för många av de nyanlända ungdomarna.

- Samordnad simundervisning som bedrivs i Medleys regi under våren 2018 för de elever som inte kan simma 200 meter vilket är ett krav för att få ett godkänt betyg i Idrott och Hälsa. Undervisningen bedrivs under 10 lektioner i grupper om 10 elever.
- Samarbete med BRIS kring projektet/programmet ”Tillsammans för barn som flytt” – ett sätt att samtala om sina upplevelser för att kunna gå vidare och etablera sig i det nya samhället
- Utvärdering av dispens för att erbjuda språkintröduktion på folkhögskola. Ett forsknings- och utvärderingsprojekt som LIU jobbar med på uppdrag åt Norrköpings kommun och länsstyrelsen i Östergötland. Uppdraget är främst att studera SI på folkhögskola, men det kommer även att göras empiriska nedslag i den reguljära verksamheten i Norrköping och Linköping.
- För 2017 erbjuds ca 30 ensamkommande flyktingbarn feriejobb via Bildningsnämnden. De får löneersättning motsvarande 330 000 kronor.

Bildningsnämnden äskar medel för 2018 och ensamkommande och nyanlända ungdomar motsvarande en arbetsmarknadskonsulent på Jobb- och kunskapstorget, en heltidstjänst under ett år och därtill löneersättning för ensamkommande och nyanlända ungdomar. Arbetsmarknadskonsulenten ska arbeta inriktat mot gruppen ensamkommande ungdomar.

Gruppen ensamkommande ungdomar kräver mer administration än övriga grupper som är aktuella för feriejobb.

Syftet med att inrätta en arbetsmarknadskonsulent med inriktningen ensamkommande ungdomar är att kunna öka antalet feriejobb som erbjuds ensamkommande ungdomar samt att även stärka kvaliteten i de feriejobb som erbjuds ensamkommande ungdomar. Arbetsmarknadskonsulenten med inriktningen ensamkommande ungdomar ska kunna informera ungdomarna om hur anställningarna är utformade och vad de innebär samt om vilka krav arbetsmarknaden ställer på arbetstagare, informera arbetsgivarna om målgruppen för feriejobben samt att göra regelbundna besök på arbetsplatserna för att på så vis säkerställa kvaliteten på de feriejobb som erbjuds ensamkommande ungdomar.

- Samhällsorientering i form av en kurs om ”värden, välfärdssamhälle och vardagsliv” som ges av regionbiblioteket à ca 40 timmar gavs för ca 30 ensamkommande ungdomar under sommaren 2017 och ska ges under jullovet 2017/2018. Det finns en önskan om att permanenta denna verksamhet för unga ensamkommande och nyanlända. Kostnaden är 2500kr/ person = 30 deltagare x 3 (jul, påsk och höstlov) = ca 225 000kr. Därtill tillkommer en kostnad för ca 60 personer (sommarlov) = 150 000kr. Summa: 375 000 kr.

Omsorgsnämnden:

Pågående insatser/ åtgärder (med finansiering)

- Förnyelselabbet: ett arbete som drivs av SKL som syftar till att hitta nya arbetssätt för att göra de ensamkommande barnen och ungdomarna till medskapare av mottagandet.
- Tvåårig IOP med svenska kyrkan kring programmet ”Barn i väntan/ barn i start” – ett pedagogiskt program som riktar sig till asylsökande och nyanlända barn i åldern 7-20 år för att samtala och skapa utifrån teman ”flykt”/dåtid, nutid och framtid.

Nya insatser/ åtgärder (med extern finansiering):

- Projekt: Förstudie kring uppföljning av stödcentrumverksamheter i länet – länsstyrelsefinansierat projekt som syftar till att finna goda exempel från olika stödcentrumverksamheter i länet och sprida dem för bästa resultat.
- TMO-projekt – en länsövergripande utbildningsinsats i Traumamedveten omsorg som kommer att ges till berörda personalgrupper som arbetar med ensamkommande barn och unga. Finansieras av Länsstyrelsen.
- Röda korset ref. grupp – genom deltagande i referensgrupp öppna dörrar in i kommunala verksamheter för ”Vi ses språkvänner i Linköping” som syftar till att skapa tillfällen för språkträning mellan nyanlända/ ensamkommande och ”etablerade” svenskar.
- FOU- projektet PRIME – ett EU finansierat projekt. Projektledning av Interregional Central Baltic project som syftar till att kartlägga, designa och testa en modell för att minska social exkludering bland målgruppen utrikesfödda i åldern 18-30 år, i vilken gruppen ensamkommande unga ingår.

Pågående insatser/ åtgärder (utan finansiering):

- FOU- centrums uppföljning av mottagandet för ensamkommande barn del 2 – vilket är ett sätt att både kvalitativt och kvantitativt ta reda på hur det går/gått med ensamkommande unga?

Nya insatser/åtgärder (utan finansiering):

- IT-guider (samarbete mellan e-hälsa, äldreomsorg och IFO) – syftar till att utbilda unga nyanlända/ ensamkommande i IT-kunskap som i sin tur kan guida äldre i IT-sfären. Ideella föreningen Enter Sweden tar på sig att rekrytera unga nyanlända och ensamkommande i åldern 16-20 år och tillhandahåller en utbildning för dem i 40 timmar IT-kunskap. Föreningen anställer ungdomarna och kommunen tillhandahåller lokaler med wifi/ mötesplatser mellan unga och äldre och en styrgrupp.

FOU- projektet PRIME syftar till att utveckla en holistisk modell för att skapa social inkludering för utrikesfödda i åldern 18-30 år. För att kunna sjösätta ett nytt innovativt arbetssätt kan det behövas lönekostnader för berörd personal och till berörda ungdomar samt inspirationstillfällen för spridning av arbetssättet.

Socialnämnden:

Socialförvaltningen söker finansiering för motsvarande 13,2 mnkr för tjänster som inte ryms inom ordinarie budget för ekb-resurs- och mottagnings- och integrations-gruppen, för att möta upp behov hos målgrupperna utifrån ett myndighetsperspektiv. Socialförvaltningen har en lagstadgad skyldighet att följa upp placerade barn och ungdomars situation, så att deras behov blir tillgodosedda. Målet är att de ensamkommande ungdomarna ska vara självgående och självförsörjande efter ekb-tiden, vilket förutsätter samverkan med berörda parter.

”Flödesgruppen”, samverkansgrupp mellan Leanlink och socialförvaltningen, med uppdrag att gemensamt planera boendebehov hos de ensamkommande ungdomarna. Skola och överförmyndare är adjungerade medlemmar och bjuds in när det finns behov av samverkan, information och kommunikation mellan berörda förvaltningar, för att tydliggöra behov och gemensamt arbeta med förbättringsåtgärder för att stärka ekb-ungdomarnas situation.

Mer information om socialförvaltningens behov av tjänster återfinns i bilagan.

Kultur- och fritidsnämnden:

Pågående insatser/ åtgärder

En utredning är gjord hur föreningslivet kan stödja nyanlända- en modell är framtagen som implementeras i föreningarna.

Pågående insatser/ åtgärder (utan finansiering)

Samordnad integration i förening – ledarskapsakademi, brobyggjarverksamhet mellan målgrupp och föreningar samt samordning mellan föreningsliv och kommun för att stimulera unga nyanlända och ensamkommande att bli ledare, brobyggaren och ledarskapsakademin bidrar till att fler ensamkommande unga blir föreningsaktiva och att fler föreningar genom en samordningsfunktion får möjlighet att ta emot nyanlända och därmed också kunna ta emot ett stöd av samordningsfunktionen.

Alla nyanlända barn på mottagningsenheten Adjunkten får möjlighet att delta i workshops kring musik, dans, bild, form och drama på Kulturskolan. Kulturskolan har en kör som ett led i språkinstruktionen samt tar emot elever som spelat instrument i sina hemländer.

Simhallen har en badvärd med språk- och kulturkompetens som möter nyanlända samt har ett extra föreningsbidrag till simundervisning för nyanlända delats ut under året.

Elsas hus/Skylden har en öppen replokal för nyanlända som kan vill träna sina instrument, spela i grupp och/ eller vill lära sig inspelningsteknik.

Atelje Passagen erbjuder skapande verksamheter för nyanlända genom samarbete med språkinstruktionen.

Gamla Linköping erbjuder gratis visningar av friluftsmuseet och subventionerade aktiviteter för nyanlända familjer i samarbete med Stångåstaden.

På Linköpings stadsbibliotek återfinns projektet ”Vi ses! Språkvänner i Linköping”, som är ett samarbete mellan stadsbiblioteket och föreningslivet. Projektet syftar till att underlätta för bland annat nyanlända att snabbare etablera sig i samhället genom att öka kunskapen om det svenska språket och det svenska samhället samt dess kultur och traditioner. Stadsbiblioteket har även avdelning med språkkurser och böcker för dem som vill studera det svenska språket. Inköp av media, främst litteratur till avdelningen Ny i Sverige

Förslag på nya insatser/ åtgärder (utan finansiering)

- Svenska språket som verktyg för personlig utveckling och integration. Hur kan sagor, teater, författarkvällar, skrivarkurser och utomhuspedagogik utveckla nyanlända? Samarbete mellan bibliotek och friluftsmuseet Gamla Linköping som tillsammans skapar mötesplatser.
- Musik, dans, konst för personlig utveckling och integration: Hur kan möjligheterna att utöva olika talanger inom musik, dans och konst stärka individer och samspelet mellan människor, nyanlända och födda i Sverige? Utveckla samarbetet mellan Kulturskolan och konsthallen inom de olika konstformerna men också utveckla samarbetet brett med dels kommunens skolor dels organisationer/föreningar inom konst och musik.

Utbildning för den personal som arbetar med insatserna för att få kunskap om de nyanländas traditioner och kultur.

Ekonomiska konsekvenser och sammanfattning av samtliga äskanden inför 2018

Nämnd	Åtgärd	Beskrivning	Behov 2018
Barn- och ungdomsnämnden	Samarbete med BRIS ”Tillsammans för barn som flytt	Samordningsansvar Utbildning av handledare Tolkkostnader	500 tkr
Barn- och ungdomsnämnden	Kompetenshöjning, studie- och yrkesvägledare	Kompetensutveckling	100 tkr
Barn- och ungdomsnämnden	Utökad undervisningstid i svenska som andraspråk	Ersättning för lärare	3 500 tkr
Barn- och ungdomsnämnden	Studiehandledare på modersmål	Utvecklingskostnader	2 000 tkr
Barn- och ungdomsnämnden	Utveckling av digitala verktyg	Inköp, licenser, utbildning	1 000 tkr
Barn- och ungdomsnämnden	Simundervisning	Kostnader i samband med simundervisning	100 tkr
Bildningsnämnden	30 fler feriejobb	Handledningskostnader och lönekostnader	930 tkr
Bildningsnämnden	Samhällsorientering för ca 90 ungdomar	Regionen tillhandahåller Sverigekurs om välfärdssamhälle, värden och vardagsliv genom länets samhälls- och hälsokommunikatörer	375 tkr

Bildningsnämnden	Riktade kompetensutvecklingsinsatser: Studie- och yrkesvägledare, individanpassad undervisning, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen	Kostnader för kurser, konferenser, föreläsare, vikarier m.m.	400 tkr
Bildningsnämnden	Utveckling av digitala verktyg	Kostnad för inköp, licenser, kompetensutveckling	900 tkr
Bildningsnämnden	Läromedel anpassade för nyanlända elever	Kostnad för inköp, licenser för digitala läromedel	650 tkr
Bildningsnämnden	Sommarskola inriktad mot engelska	Kostnader för lärarresurser	100 tkr
Bildningsnämnden	Utveckling av studiehandledning på SI och gymnasieskolan	Kostnad för personal, tid för samverkan mellan studiehandledare och ämneslärare, vikarier	600 tkr
Bildningsnämnden	Samordnad simundervisning	Kostnad 800 kr/elev, 12 grupper x 8 tkr	120 tkr
Bildningsnämnden	Utvärdering av folkhögskoledispen sen	Kostnader för insamling och bearbetning av data, resultatuppföljning, rapportskrivande	350 tkr
Omsorgsnämnden	IT-guider	Lön till unga IT-guider, ersättning till Enter Sweden för organisering och rekrytering av unga nyanlända IT-guider. Idéen med	400 tkr

		verksamheten är att unga möter äldre och nya svenskar möter etablerade svenskar.	
Omsorgsnämnden	EKB-uppföljning	Projektledare	250 tkr
Omsorgsnämnden	Verksamhetsutveckling av innovativa arbetsätt som designats fram inom FOU- projektet PRIME	Personalkostnader, lön till ungdomar samt kostnader för utbildningstillfällen.	300 tkr
Kultur- och fritidsnämnden	Samordnad integration i förening	Implementering av modell genom projektledare och brobyggare	900 tkr
Kultur- och fritidsnämnden	Integration inom/ med hjälp av kultur- och fritidsområdet.	Samarbete/samverkan med idrotts- och kulturföreningar. Språkverksamhet samt arbete med kultur och traditioner. Musik/dans/bild/form/konst och drama. Flerspråkig simvärd. Projektledning och utbildning av personal.	1700 tkr
Socialnämnden	Tjänster på socialförvaltningen	Tjänster på EKB-gruppen, resursgruppen och mottagnings- och integrationsgruppen	13,2 mnkr
Totalt			Ca 28,4 mnkr

Sammanfattning och förslag till beslut

Sammanfattningsvis rör det sig om äskanden om totalt ca 28,4 mnkr kronor för 2018, varav kommunstyrelsens anställningsmyndighet föreslås beviljas 13,2 mnkr för socialförvaltningens personalkostnader. Respektive nämnd föreslås besluta om följande äskanden; barn- och ungdomsnämnden 7,2 mnkr, bildningsnämnden 4,43 mnkr, omsorgsnämnden 0,95 mnkr och kultur- och fritidsnämnden 2,6 mnkr.

Kommunstyrelsen föreslås bevilja nämndernas äskanden och finansiera äskandena med av socialnämndens uppbokade medel avseende ersättningar från Migrationsverket för ensamkommande barn i bokslut 2016.

Kommunala mål

Detta budgetuppdrag anknyter till flera av de kommunala målen, men främst till målområdena En kommun där fler når egenförsörjning, en kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor, en kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv och en sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet.

Jämställdhet

Målgruppen som berörs av detta budgetuppdrag är både flickor och pojkar fast andelen pojkar/ unga män är större än andelen flickor/ unga kvinnor bland ensamkommande unga. Det finns dock en ambition att tillgängliggöra fler insatser för flickor och unga kvinnor då dessa enligt socialstyrelsens kartläggning riskerar att bli extra utsatta i det sociala utanförskapet.

Samråd

Handlingen har samrått med Socialförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Utbildningsförvaltningen och Leanlink, Råd och stöd. Ekonomi och finans har tagit del av förslagen avseende finansiering och har inget att invända.

Uppföljning och utvärdering

Föreslagna insatser och åtgärder kommer att följas upp av respektive ansvarig förvaltning. En samlad redovisning av genomförda insatser och dess effekter ska redovisas till kommunstyrelsen i december 2018.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information enligt 19 § medbestämmandelagen har lämnats.

Kommunledningsförvaltningen

Omsorgs- och äldreförvaltningen

Paul Håkansson

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Omsorgsnämnden, Socialnämnden,
Barn- och ungdomsnämnden,
Bildningsnämnden och Kultur och
fritidsnämnden